

Hodnocení bakalářské práce

Posudek oponenta

Příjmení a jméno studenta: Macková Nela

Téma bakalářské práce: Rodina jako zdroj vzniku sociálně patologických jevů

Oponent práce: PhDr. Ivana Nováková

Vzhledem k významu rodiny pro utváření osobnosti každého člověka je zvolené téma stále aktuální, věnuje se mu velká část odborných publikací. Studentka se rozhodla ve své práci prokázat, že problémy vybraných dětí jsou zapříčiněny situací v rodině.

V Úvodu zdůvodňuje volbu tématu, jmenuje významné autory, ze kterých především čerpala. Omezení pouze na české odborníky v této oblasti nepovažují za správné, projevilo se to i na kvalitě teoretické části.

V úvodu teoretické části objasnila základní pojmy z oblasti sociální patologie, následné dvě kapitoly se týkají rodiny. Vzhledem k tématu práce bych očekávala hlubší vhléd do problematiky. Autorka se omezila na prezentaci základních informací, např., ačkoli se zmiňuje o významu emočního vztahu, uvádí klasické rozdělení výchovných stylů pouze z hlediska vedení. Ze zátěžových situací, které mohou výrazně ovlivnit osobnost dítěte, vybrala syndrom CAN, domácí násilí a rozvod. Bylo by vhodné alespoň v přehledu uvést další rizikové faktory. Je s podivem, že nevěnuje pozornost otázce deprivace a subdeprivace, když se zmiňuje o publikaci Vzpoura deprivantů, která ji zaujala. V poslední kapitole se zabývá prevencí, ve které hraje rodina podstatnou roli, zmiňuje se o škole, rozebírá otázku trávení volného času, zmiňuje nebezpečí závislosti na médiích. V závěru objasňuje problematiku sanace rodiny.

Za cíl praktické části si určila vypracovat kazuistiky dětí s problémovým chováním a zjistit, zda je příčina v jejich rodinách. Nastihuje kritéria, podle kterých bude vliv rodiny posuzovat, konkrétní body pro posuzování formuluje při prezentaci výsledků. Výzkumný vzorek tvořilo pět rodin, které jsou klienty OSPOD v Praze 5, děti z těchto rodin vykazují poruchy chování. Studentka volila kvalitativní výzkum, kazuistiky vytvářela na základě dat z analýzy dokumentů a z výsledků polostrukturovaného rozhovoru, jeho osnovu uvádí v příloze. Kladně hodnotím, že srozumitelnost a vhodnost otázek předem ověřovala u jiných rodin. Rozhovor je rozdělen do čtyř tematických okruhů. Autorka popsala podmínky pro rozhovor, k zaznamenání použila diktafon. Negativně hodnotím, že s výsledky rozhovoru se setkáváme pouze při několika uvedených citacích. Pokud studentka vedla hodinové rozhovory s respondenty, jak uvádí, chybí adekvátní využití takto získaných dat. Kazuistiky, jak se zdá, jsou spíše tvořeny na základě dostupné dokumentace. V 7. kapitole (Prezentace výsledků) podává zjednodušující interpretace, nevyužila k zamyšlení všech informací obsažených v kazuistikách. Objevují se tu i určité nesrovnalosti např. v kazuistice č. 1 uvádí, že rodina má byt, v dalším textu se hovoří o mansardě v horním patře jejich domu, kazuistika č. 3 obsahuje nejasnosti ohledně časového průběhu. Podstatnější nedostatek vidím ale v tom, že se při rozboru nedrží kritérií, které si stanovila. Nedostatek konkrétnějších dat dává prostor pro vlastní úvahy a domyšlení příběhů. Při rozboru jednotlivých kazuistik vyzdvihuje pouze jeden faktor např. u případu Anežky se omezuje na jedinou příčinu a to rozvod rodičů a kritiku otce, u případu Martina problematiku redukuje pouze na vztah otce a syna.

Závěr práce obsahuje krátkou úvahu o zásadním významu rodiny pro utváření osobnosti dítěte a rekapitulaci teoretické i praktické části.

Studentka si zvolila obtížné téma prokázat příčinnou souvislost mezi chováním dětí a situací v rodině. Na uvedených případech pouze dokumentuje, že u problémových dětí se v rodinách vyskytují negativní jevy, které, jak se dá na základě teoretických znalostí předpokládat, ovlivňují psychiku a chování dětí. V praktické části negativně hodnotím malou systematičnost při analýze a interpretaci získaných dat i to, že neuvádí výsledky rozhovorů.

Celkový rozsah práce je přiměřený, text je rovnoměrně rozdělený na část teoretickou a praktickou. Vychází z dostatečného počtu odborné literatury, omezuje se na české autory. Po formální stránce práce odpovídá požadavkům, jazyková a stylistická úroveň velmi dobrá. Práce nepřináší nové poznatky či nové pohledy na danou problematiku, pouze dokládá známé skutečnosti.

Náměty k obhajobě:

- Objasněte Model devíti polí způsobu výchovy v rodině
- Uveďte výsledky rozhovorů, které jste nezařadila do své práce

Výsledné hodnocení: velmi dobře

Datum: 20. července 2015

Podpis oponenta: